

tilkort. Naar nu Direktionen i de os tilgaaede Skrivelser, der findes i Betænkningen, anstiller en Sammenligning mellem Udgifterne til den i sin Tid projekterede Abnormanstalt ved Vejle og de Udgifter, der nu anvendes til Opførelse af Anstalten ved Bregninge, tror jeg ikke, det passer. Jeg tror ikke, det er berettiget at gaa ud fra Planer af den Art, hvorfra man i sin Tid i Kommissionen af 1888 gik ud. Vi have efter den Tid opført Anstalten ved Ebberødgaard, og det maa være ud fra de Erfaringer, der ere vundne der, at man skulde gaa til Opførelse af Anstalten ved Bregninge. Erfaringerne fra Ebberødgaard maatte have belært vedkommende Autoriteter paa den rette Maade om, hvorledes man skulde gaa frem ved den anden Anstalt. Det har tit nok været draget frem her af Medlemmer af dette Ting, der have haft Lejlighed til at gøre sig bekendte med det hele Anlæg ved Ebberødgaard, at man der har bygget dyrere, end det var nødvendigt for det Formaal, man havde. Det er udtalt saa ofte og med saadan Styrke ved hver Lejlighed, dette Spørgsmaal har været til Forhandling her i Tinget, at man deri maatte have al fornøden Vejledning, naar man stod over for at tage Bestemmelse om Opførelsen af Anstalten ved Bregninge. Man kunde ud fra disse Erfaringer have lagt sine Planer anderledes, saa at Pengene kunde have slaaet til. Det er ikke sket, og jeg kan ikke andet end beklage det.

Hvorvidt et større Beløb vil være nødvendigt end det, hvorom vi have faaet Meddelelse, de 150,000 Kr., for at fuldende Anstalten, kan jeg ikke have nogen Mening om, men jeg frygter, at Situationen er den, at vi blive nødte til, naar Anstalten skal blive brugelig og skal blive færdig, paa en eller anden Maade at søge at komme ud over Vanskelighederne. Noget afgørende skal jeg i den Henseende ikke sige, det er, som den ærede Ordfører udtalte, et Spørgsmaal, der kræver fortsat Overvejelse. Jeg skal dog tillade mig at gøre en Bemærkning, og det er den, at det stærkt drivende Moment for os til at gaa til Opførelsen af disse Anstalter, er jo dette, at vi ville befri Hjemmene omkring i Landet og Kommunerne for de ulykkelige Individider, som ere deres aandelige Evner berøvede, og samle dem paa saadanne Anstalter, hvor de kunne være Genstand for human Behandling og, for saa vidt det er muligt, for nogen Oplæring, og hvis vi nu ikke gøre den Anstalt færdig, risikere vi, at en stor Del af disse ulykkelige Individider

maa blive tilbage i Hjemmene og ikke kunne komme paa den eventuelt for dem opførte Anstalt. Naar der, hvad ogsaa den ærede Ordfører bemærkede, er Tale om at gaa forskellige Veje for at skaffe Midler til Anstaltens Fuldførelse enten ved Laan osv. eller ved Salg af Anstalten „Karens Minde“, vil jeg allerede ved denne Lejlighed udtale mig mod, at dette sidste sker: Det turde være saadan, at Anstalten „Karens Minde“ for Tiden endnu ligger ret hensigtsmæssig for sit Øjemed, at den opfylder det Formaal, hvortil den er opført, og at den ligger paa en Grund, der vel allerede har en forholdsvis betydelig Værdi, men som utvivlsomt i Løbet af meget kort Tid vil faa en endnu større, og at det derfor vil være rigtigst at opsætte Afhændelsen af „Karens Minde“, indtil et saadant Øjeblik kommer. Endvidere skal jeg bemærke, at selv om vi faa Anstalten ved Bregninge fuldført efter dens Plan med Plads til hele det til den beregnede Antal af abnorme, har jeg det Skøn, at der vil være tilstrækkelig Brug i Øjeblikket baade for den Plads, der kan blive paa Bregningeanstalten, og for den Plads, der er paa „Karens Minde“ og de andre Anstalter, som høre til den ene eller den anden af de i dette Øjeblik selvejende Abnorminstitutioner.

Angaaende Spørgsmaalet om disse Anstalters Ordning i Fremtiden erkender jeg, at det turde være tvivlsomt, om vi have handlet rigtigst, men i den Henseende maa jeg ogsaa bekende, at jeg selv har været en af de medskyldige, naar vi ere gaaede ind paa at oprette disse Anstalter som selvejende Institutioner. Jeg tror, at vi nu have gjort den Erfaring med den — hvad skal jeg kalde det — Selvraadighed, der har lagt sig for Dagen ved Styrelsen af disse Anstalter, at de taale ikke at være selvejende Institutioner. Det vilde have været mindre vanskeligt, hvis det havde været Statsinstitutioner, endskønt vi jo alle vide, at alt, hvad der skal oprettes af Staten eller drives af Staten af den Art Anstalter, bliver altid kostbart, specielt vide vi, at Byggeri er kostbart. Det er desværre saa her iblandt os, at vore Autoriteter ere, jeg havde nær sagt, noget for højtlærde til at give sig af med Arrangementer ved Gennemførelsen af saadanne Spørgsmaal. Her bør ikke være Tale om Paladser eller flot udstyrede Bygninger i nogen Maade, her bør bygges jævnt og lige ud ad Landevejen, simpelt og tarveligt i alle Forhold, det vilde tjene Formaalet bedst, og det vilde være ad den Vej, Staten vilde slippe